

"Sök aktivt!" - några reflektioner kring undervisning i informationssökning

av Ludvig Holmdahl

Ludvig Holmdahl är kontaktbibliotekarie för marinbiologi och miljöstrategi vid Campus Helsingborgs bibliotek, Lunds Universitet, samt för kommunikationsvetarutbildningen Institute of Communication. Han ansvarar också för biblioteksservice till studenter med funktionshinder, särskilt dyslektiker.

Search and find- some reflections from teaching information searching

As of several years ago, especially since working with the Bologna process, educating students in information searching is an almost daily task for the college librarian. Many reflections occur and problems are raised during this process. What should the general librarian do? How much should he or she know about the subject/topic the students specialize in? Which role should the librarian take? Is he or she the college teacher, the book stamper or maybe the database specialist? Which activities can be set into the pedagogic situation to improve the process?

This article illustrates some reflections while teaching information searching to marine biologists. The author tried to make the course more of an active workshop by combining it with audiovisual elements.

Under min tid som kontaktbibliotekarie för naturvetenskap, vilket inkluderar ämnena marinbiologi¹ och miljöstrategi har jag ofta funderat i samband med min undervisning: Lär sig studenterna något? Varför lär de sig detta? Håller min röst? Är upplägget ok?

Efter att ha reflekterat över detta nästan varje gång jag har haft undervisning och också över i vilken grad jag når fram till studen-

terna, när inte heller jag själv är ämneskunnig (Jfr Peter Berrys presentation om litteratursökning på Musikhögskolan, som heter "Det pinsamma mötet mellan forskare och bibliotekarier"^{2, 3}) har jag funderat på hur jag kan förbättra min undervisning så att den ska stimulera studenternas eget lärande. Jag har ofta upplevt att jag i en envägskommunikation inte nått fram ordentligt till studenterna och har samtidigt känt mig obekväm eftersom jag inte riktigt vet vad de håller på med i sitt eget sammanhang, på samma sätt som de antagligen känner i förhållande till mig och undrar vad jag, som har min plats i deras ögon bakom en lånedisk, har i deras klassrum och undervisning att göra. De kanske kan acceptera att få information eller en presentation i stil med "här kommer biblioteket och informerar", men inte så mycket mer efter de första fem minuterna. Undervisningen jag här har valt att särskilt problematisera är den undervisning i informationssökning som jag håller i för marinbiologer på deras andra termin, inför ett litet fördjupningsarbete.

Det problematiska befinner sig på flera nivåer. Jag kan inte studenternas ämnesområde - ett väldigt vanligt problem för högskole-/forskningsbibliotekarier, särskilt när det gäller mycket speciella naturvetenskapliga och tekniska ämnesområden. Samtidigt gör detta att bibliotekarien på ett sätt diskvalificeras som en "relevant" person i studentens lärande

på ett annat sätt än på ett t. ex. humanistiskt eller samhällsvetenskapligt institutionsbibliotek, där bibliotekarien kanske i högre grad har möjlighet att "komma in i" ett ämne som ligger nära eller rentav inom dennes intresseområde. Jämför Berry: "De flesta (forskare) tillmätte inte bibliotekariens kunskaper i forskarens ämne eller erfarenhet av forskning stor betydelse"⁴. Jag tänker här på mina egna erfarenheter från Teologiska institutionsbiblioteket och Statsvetenskapliga institutionsbiblioteket i Lund. Visserligen har jag inte studerat teologi eller statsvetenskap, men jag har intresse för ämnesområdena som ligger nära mina studier i historia och litteraturvetenskap. Marinbiologi kan jag däremot inget om. Samtidigt är de positiva effekterna att marinbiologerna inte ställer kraven på ämneskunskaper hos mig, utan rollerna är ganska klara: Marinbiologerna står för ämneskompetensen, jag står för redskapen, verktygen och sökstrategin/sökmetodiken. Samtidigt är det frågan om jag vill nöja mig med det. Vill jag verkligen bara vara ett redskap, ett verktyg och något tekniskt hjälpmedel?⁵ Bör inte jag som intellektuell akademiker också utgöra en resurs på ett annat plan som bidrar till studentens aktiva lärande? Bland dessa tankar uppkom en önskan om att försöka aktivera studenterna på undervisningen på marinbiologi termin två som låg bra till i förhållande till tidsschemat för denna högskolepedagogiska kurs. Jag ville använda några grepp för att få studenterna mer aktiva och samtidigt få en chans att reflektera över detta tillfälle. Eftersom jag ser mig själv som en mycket aktiv person som är nyfiken på nya saker vill jag också uppmuntra denna sida hos studenterna. Dessutom får en aktivitet personen att komma vidare i sin utveckling, något som Bolognaprocessen starkt framhäver i sina formuleringar om anställningsbarhet, där även studenternas informationskompetens spelar en viktig roll. Vare sig studenterna blir forskare eller anställda efter

utbildningen ska alla kunskaper de fått genom utbildningen utmynnas i färdigheter som de kan använda och ge något i ett intellektuellt och utvecklande perspektiv som gör att de ska vara kritiskt granskande och tänkande individer. Därför är informationssökningsundervisningen så viktig och får inte bara bli en informationspresentation där de får höra att de ska klicka här eller där som maskiner. De måste förstå att undervisningen är till för *deras* skull. Därför försökte jag införliva grepp i undervisningen som gör att individerna själva blir aktiva⁶ - för att få studenterna att minnas, ha gjort något och förhoppningsvis göra något framöver själva.

"Verkligheten"

På Campus Helsingborgs bibliotek är jag alltså kontaktbibliotekarie för naturvetenskap och det inkluderar ämnena marinbiologi och miljöstrategi. Här har jag valt att fokusera på undervisningen för marinbiologi. Marinbiologi är av naturliga skäl inte ett ämne som bibliotekarier i gemen har som intresseområde och inte är utbildade i. De flesta bibliotekarier är humanister. En del är kanske samhällsvetare. Ganska få är naturvetare. Ett starkt undantag är Biologibiblioteket⁷ där de flesta av bibliotekarierna har en bakgrund inom ämnesområdet biologi. Någon av dem har t o m doktorerat. Detta innebär en rätt så stor press på mig som är generalist och i mitt dagliga arbete inte kan lära mig ämnet bara genom att vistas i dess omgivning, utan jag måste underhålla min ämneskompetens bredvid och också plocka fram mina sökkunskaper då och då.

I flera år har mitt upplägg på informationssökningsundervisningen varit följande:

1. Ett föredrag om informationssökning i allmänhet vid en PowerPoint.
2. Visa varje informationsresurs, kanske fyra stycken, i tur och ordning.
3. Ge studenterna tillfälle att söka själva.

Informationssökningstillfällena har varit placerade på två kurser under utbildningen. En gång på termin två, då de har ett mindre projektarbete motsvarande ca 1 poäng och en gång på näst sista terminen då de har ett något större projektarbete. Marinbiologiprogrammet är fyra år nu. Det ska omvandlas till en Mastersutbildning fr.o.m höstterminen 2007.

Jag har inte varit nöjd med denna undervisning.

På vilket sätt skulle man kunna få studenterna att lära sig mer? Ämneskompetensen finns inte inom mina ramar. Jag arbetar inte med biologidatabaser varje dag så jag kan inte dem utantill. Kommer studenterna att ha lärt sig något efter det att jag har undervisat dem?⁸

Jag blev inspirerad när jag läste Lars Elleströms artikel om "Aktiva studenter"⁹. Han försökte lyfta ett undervisningstillfälle han hade om Anna Maria Lenngren, särskilt kring den berömda dikten "Några ord till min kära dotter om jag hade någon" och försökte lyfta tillfället från en traditionell föreläsningsform till en aktiv workshopform.

Jag har också blivit inspirerad av boksiteln "What's the use of lectures" där Donald A Bligh gör tydligt att föreläsningar är en problematisk undervisningsform.¹⁰ Gibbs har i sin "Twenty terrible Reasons for Lecturing" ungefär samma åsikt, särskilt när han fullständigt förintar åsikter som att föreläsningar tex är bra för att få fram fakta.¹¹

Jag tyckte jag kände igen mycket i dessa experters syn på undervisning. När jag ser tillbaka på mig själv i en undervisningssituation, t.ex. från bibliotekarietutbildningen, är det tillfällena där jag själv handgripligen har fått prova på någonting och tänka till som jag fortfarande kommer ihåg, även om det jag lärde mig då var på en ganska elementär nivå. Då handlade det om att utvärdera sidor på nätet. Det var våren 1998. Jag kommer fortfarande ihåg denna övning, som jag kanske inte ska fördjupa mig i, men poängen är att det är väl-

digt många andra kurser som jag helt glömt bort innehållet i, eftersom jag inte använt det efteråt.

Vad skulle jag då göra åt saken? Jag tittade på Lars Elleströms upplägg med "bikupor" där studenterna fick diskutera två och två. Dessutom fick de aktivt analysera och fundera över något de hade framför sig som (förhoppningsvis) intresserade dem. Eftersom det handlar om aktivering funderade jag också på om man kunde pröva andra grepp än bara min röst och deras och kanske komplettera min PowerPoint med något annat än bara mitt monotona mässande. Som ett alternativ och ett försök att göra en "audiovisuell upplevelse" provade jag vid ett tillfälle med att ackompanjera min PowerPoint med musik. Det funkade väldigt bra som show, men kanske inte så bra ur inlärningssynpunkt.¹² De marinbiologiska bilderna jag hade laddat ner till min PowerPoint var dock suggestiva. Kanske kunde de utgöra ett element där det handlar om att komma ihåg själva tillfället? Lynn Dhorithy påpekar att musiken kan ha en suggestiv effekt i *The ACT Approach-The Artful Use of Suggestion for Integrative Learning*¹³. Under höstterminen 2006 använde jag också den lugnande muzak-liknande elektroniska musiken "Oxygen" av Jean-Michel Jarre¹⁴ i pausen.¹⁵ Det blev ju en liten poäng i detta eftersom just sökordet "syre" fanns med i ett av de sökord som de skulle söka på.

Jag ville alltså kombinera följande element:

1. Framför allt studenternas egen aktivitet.
2. Audiovisuella inslag som piggar upp och aktiverar.
3. Dra ner på mitt eget föreläsande.
4. Uppmuntra och framhäva studenternas egna ämneskunskaper och intresse för ämnet.

Jag har också från början, sedan flera år tagit

vara på möjligheten att ha undervisningstillfallet tillsammans med ämnesläraren. Detta av flera skäl:

1. Disciplinen- studenten förstår att detta är viktigt.
2. Auktoriteten-se ovan.
3. Ämneskompetensen- studenten förstår att informationssökningen har en relation till ämnet.

Tankar och förberedelser till nytt upplägg

Jag tyckte alltså att inför de två undervisningstillfällena i informationssökning för marinbiologer på termin två skulle det passa bra att lägga upp undervisningen på ett annat sätt.

Själva undervisningstillfällena hade länge utgjort ett problem. Jag kunde göra som jag hade gjort innan, eller jag kunde fundera på ett annat sätt. De tankar jag hade om aktiva grepp fick växa fram efterhand, (men framför allt hade jag Lars Elleströms text i bakhuvudet) medan samarbetet med ämnesläraren vilade på en fast, ”gammal” grund. Det första steget var att efter diskussion med schemaläggande lärare undvika att undervisningen lades på fredag eftermiddag¹⁶ innan studenternas påskvecka (de har egentligen inte påsklov, men många ser det så ändå). Undervisningen flyttades till måndag och tisdag eftermiddag. Detta gav flera pedagogiska vinster, t. ex. att undervisningen kunde bedrivas i halvklass, vilket gör att aktiva övningar i databassökningar kan utföras. Positivt var också att undervisningen kom något senare i kursen, vilket gjorde att tillfället kom närmare tiden för igångsättandet av fördjupningsarbetet, även om det bara rörde sig om ett par dagar. Psykologiskt sett rörde det sig om en ny arbetsvecka, vilket betyder mycket. Hade studenterna haft undervisningen på fredag eftermiddag hade de varit trötta efter veckan. En audiovisuell show hade kanske utgjort ”roliga timman”, men inte mycket mer. Tillfället skulle ha va-

rit ganska bortglömt redan under helgen. Genom att lägga undervisningen på en ny arbetsvecka fick jag på ett sätt ett psykologiskt och pedagogiskt övertag.

Jag planerade också in att studenterna själva skulle göra ett förarbete i form av att till min undervisning tänka ut ett sökord som de skulle ha med sig. Redan en av de första dagarna på deras kurs gick jag in på ett av deras ordinarie undervisningstillfällen och gav dem muntligen denna uppgift. Dag 2 skickade jag också ett mail med skriftliga instruktioner till den schemaläggande läraren för vidarebefordran till studenterna. Tyvärr kom mailet inte iväg direkt, vilket kanske gjorde att förberedelserna kom av sig. Jag lade också ut instruktionerna skriftligen när studenterna hade sin ordinarie undervisning, men upptäckte när jag hade varit inne i föreläsningssalen efter deras undervisning att de flesta pappren låg kvar. Felet här var nog att jag inte tagit tid från deras vanliga undervisning och inte delat ut instruktionerna samtidigt som jag själv läst upp dem.

Målet med min undervisning var alltså att studenterna skulle börja söka aktivt på egen hand. Detta innebär följande olika aspekter:

- Studenterna skulle komma i kontakt med sina relevanta informationskällor.
- Studenterna skulle lära sig söka, till en början i alla fall.
- Studenterna skulle förstå att sökandet är till för deras eget arbete.

Jag prövade att lägga in moment som bikupor, eget självständigt arbete och eget sökande. Musiken fick bli en inramning. I stället för att jag skulle föreläsa i kanske tjugo minuter till en timme så skulle mitt föreläsande minimeras. Studenternas egen aktivitet skulle sättas i centrum och föra deras lärande framåt. För att inte studenten ska hinna bli passiv är det viktigt att det aktiva inslaget kommer så fort som möjligt och baseras på det egna sökbehovet.

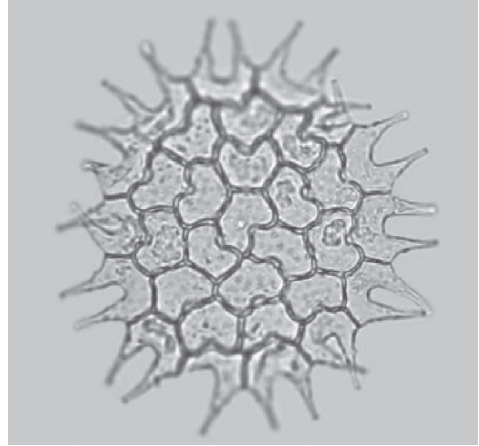
Det nya upplägget

Tankarna med det nya upplägget var alltså att studenterna skulle bli mer aktiva genom bikupor, diskussioner, eget sökande och audiovisuella inslag. Genom att studenterna får diskutera två och två i bikupor blir de mer aktiva själva och detta bidrar också till att starta upp deras eget aktiva informationssökande i nästa steg.

Jag lade upp undervisningstillfället på följande sätt:

1. Inledande musik av Jean-Michel Jarre med *Oxygene* för att få dem att komma i stämning.
2. Inledande föredrag av mig där jag förklarar inledande om informationssökning.
3. Instruktion till studenterna att de ska skriva ner sitt sökord.
4. Instruktion om bikupa. De fick i uppgift att två och två diskutera hur sökorden kunde användas och sättas samman för att göra en sökning.
5. Sökövning! De skulle nu kastas in i sökningen och fick ett övningsblad där jag hade skrivit "Din sökning"¹⁷ överst och jag gav dem uppgiften att jämföra antalet sökträffar i de fyra söktjänsterna Lovisa (den lokala bibliotekskatalogen), Libris, ELIN och Biosis¹⁸. Syftet här var att studenterna skulle förstå att de hade mer nytta av att söka i Biosis eftersom det är deras ämne.
6. Jag samlade ihop deras resultat under rasten, kopierade och delade ut.
7. Snabb genomgång efter sökningarna och diskussion.
8. Avslutning i form av en PowerPoint till musik. (Detta blev då en form av "pedagogisk efterläsning").

Jag valde att låta Powerpointen (som inte tog mer än 2-3 minuter) åkompanjeras av den ganska trendiga framgångsrika gruppen The Knife och deras suggestiva låt "Silent Shout".

"Pediastrum" (Limnisk mikroalg) Foto: Lars Salomon, marinbiolog. Denna ingick i artikelförfattarens PowerPoint-presentation.

Denna grupp har gjort sig känd just för sina audiovisuella shower och där passar de estetiska, lätt suggestiva marinbiologiska bilderna i Powerpointen också in.¹⁹

Erfarenheter

Hur gick det då? Undervisningstillfällena gavs två gånger, en halvklass var. Första gången gick det ganska bra. Andra gången gick det bättre. Första gången stördes av en del praktiska bekymmer, som ändring av lokal i sista stund. Den planerade inledande musiken föll en aning platt till marken. Dessutom var det måndag eftermiddag, vilket gjorde att stämningen var en aning matt. Jag försökte hålla ett ganska käckt kåserande föredrag först men lämnade manus ganska snabbt och bad dem komma i gång att skriva ner sitt sökord. En del rev av en liten lapp. De fick sedan diskutera två och två utifrån fyra frågor jag snabbt läste upp. Aktiviteten gick en aning trögt. De kom igång att söka och fick ställa sig frågor jag trodde de kunde svaret på redan som: "Var är bibliotekskatalogen?" "Hur kommer jag dit?".

Jag insåg snabbt att de befann sig på en mycket lägre nivå än jag trott i alla år, där jag hade gått genom finesser i databaser som antagligen gått dem fullständigt förbi. Ämnesläraren hjälpte till. Vi tog ett beslut om en gemensam rast och jag kopierade resultaten.

Diskussionen gick också en aning trögt. Jag kunde se att de flesta hade gjort övningen, men inte riktigt förstått vad som var meningen. Jag blev en aning frustrerad och avslutade med att under sista kvarten försöka fråga dem om upplägget var vettigt. Däremellan körde jag PowerPointen till musiken.

Andra gången, på tisdag eftermiddag, gick det mycket bättre. Jag hade funderat över upplägget en aning och dessutom hade jag hunnit läsa artikeln "Teaching information seeking: relating information literacy education to theories of information behaviour" av Louise Limberg och Olof Sundin, där de båda påpekar skillnaden mellan begreppet "Source Approach" och skiljer detta från begreppen "Behavioural approach" och "Process approach" och även "Communication Approach".²⁰

Det viktigaste här är att bibliotekarier kanske fokuserar mycket på själva informationskällan, medan studenten (användaren) fokuserar på vad de vill ha. Därför började jag denna gång med att snabbt skissa upp var de var i sökprocessen och varför detta var viktigt. Biblioteks- och informationsvetaren Kuhlthau påpekar också att fokus måste ligga på när användaren behöver sin information, inte innan.²¹

Denna gång gick det mycket bättre. Jag och läraren diskuterade upplägget lite innan. Han gav mig det goda rådet att inte fråga studenterna för mycket om vad de tyckte. Vid bikuporna delade jag ut frågorna (fyra resp fem stycken) till dem på papper för att de skulle ha något att utgå från. Sedan hade jag en liten diskussion som var mycket kreativ där studenterna faktiskt öppnade sig och sade värdefulla saker om erfarenheterna vid sökningarna, såsom "Information Overload"-begreppet,

sökstrategier med vikten av rättstavning mm. Sedan körde jag PowerPointen efter diskussionen, vilket gjorde att de blev en aning förstummade - om det var skräck eller förtjusning vet jag inte, men de fick i alla fall något att tänka på!

Jag var mycket nöjd med andra gången och det gav mycket tankar! En tanke var just detta att det ändå är viktigt med styrning och tydliga frågor. Syftet med övningen måste vara klart. Studenterna måste förstå varför de är där. En fördel vore givetvis om jag träffade dem fler gånger.

Erfarenheterna från andra tillfället pekade på olika saker. Det var viktigt att studenterna kände en relevans i sitt sökande - att sökandet var en del av deras eget lärande på ett naturligt sätt. På något sätt lyckades jag få fram det bättre andra gången. Jag tror att det berodde på att jag själv ändå sett att upplägget fungerade första dagen och ämnesläraren också hade sett var han kom in i bilden. Hans och min kommunikation fungerade mycket bra och vi kom snabbt fram till att ett annat, mer sammanhållet och stramare upplägg var nödvändigt. Det krävdes egentligen inte så mycket, men det som nu utgjorde en stor skillnad var att jag före undervisningstillfället hade hunnit skriva ut frågorna till bikupor på papper som jag delade ut inför varje bikupa. Frågorna läste jag dels högt, dels fick de två och två gå genom dem själva. Detta bidrog till att graden av seriositet, tydlighet och auktoritet upplevdes som högre. Jag själv tyckte kanske frågorna var naturliga, men det tyckte inte studenterna första gången. De kom i gång mycket bättre när de hade något framför ögonen som de kunde jobba med.

Något jag också tänkte på som anknöt till Limbergs och Sundins artikel och som uppkom i samband med undervisningen var följande: Studenterna ville söka på sitt ämne. De ville inte jämföra bibliotekskataloger. De ville veta saker om kaskelotter eller vad det

nu är. Delfiner eller delfiners språk är det viktiga, inte om de kan hitta det eller det i den eller den bibliotekskatalogen eller via en viss hemsida. Bibliotekarie Lena Ekelund, som är mycket inriktad på bibliotekspedagogik sade vid ett samtal²² att vi bibliotekarier så gärna vill visa vad vi kan. Vi visar en databas här och en databas där. Egentligen struntar studenterna i detta bara de får tag på det vill ha.

Slutdiskussion

Efter att ha funderat en del på hur jag ska göra med min undervisning i fortsättningen och reflekterat över hur dessa erfarenheter kan göra nytta i framtiden, särskilt i den pedagogiska verksamheten har jag kommit fram till bl a följande:

- Aktiva grepp ger resultat! Om inte studenten blir aktiverad så glöms undervisningen bort. Jag har frågat flera studenter som har lånat böcker vid lånedisken om vad de tyckte. De tyckte överlag att det var jättebra med en sådan genomgång. Det är lite svårt att vid ett sådant tillfälle fråga ut dem utan att bekräftelsebehovet lyser genom, men det verkar vara överlag positiva reaktioner. Det audiovisuella inslaget kan vara svårt att analysera och beror väl mycket på tycke och smak, men det blir ändå troligen en upplevelse de minns. Kanske kunde jag ha förklarat bättre vad jag ville ha ut av detta moment så att inte studenterna satt där som levande frågetecken. Jag tror att detta grepp kan vara till stor nytta när jag har mindre presentationer och bara t.ex. kan komma in fem minuter på en kurs och kanske kan väcka intresse för ett senare inslag av informationssökning längre fram i deras schema.
- Aktiva grepp gör att jag utvecklas som lärare. Genom dessa aktiva grepp blir jag mer styrande. Det är mer upp till mig att ha kontroll och överblick över situationen

när jag inte har ett manus att vila mig emot. Det krävs mer av tidsplanering. Jag är mer lyhörd för stämningen i klassrummet och studenternas intresse, om det är positivt eller negativt. Detta gör att jag själv blir mer aktiv och reflekterande och samtidigt får vara snabb med kreativa lösningar om något i upplägget inte fungerar.

- Aktiva grepp gör också att sammanhanget med undervisningen blir tydligare. Det är viktigt att ingående studera var informationssökningsundervisningen är placerad i förhållande till resten av kursen. I detta fall var undervisningen placerad för tidigt. Studenterna hade inte hunnit komma i gång med att tänka på sitt fördjupningsprojekt än. Min undervisning var på måndag och tisdag eftermiddag och de skulle inte lämna in ett förslag till sitt ämne förrän på fredagen veckan efter. Det hade varit idealiskt att ha undervisningen precis i samband med att de funderar över sitt ämne eller rentav lite för sent, när de känner att de verkligen behöver det.

Erfarenheterna från de här tillfällena har gjort en stor inspiration för mig och gjort att jag har fått mycket tankar om hur jag kan aktivera min egen undervisning på de olika utbildningar jag nu har kontaktbibliotekarieansvar för. De skiljer sig en del åt. Jag ska fortsätta ha ansvar för marinbiologi, men undervisningen där kommer att skilja sig markant från undervisningen jag beskriver här eftersom det kommer att bli en mastersutbildning. På en mastersutbildning kommer studenterna naturligt att känna att de behöver sitt sökande ännu mer och där kommer jag, fastän jag inte har ämneskunskaperna som krävs, ändå att lättare kunna diskutera med studenterna när dessa befinner sig på en högre nivå. Här kommer de aktiva greppen som sökworkshop ännu mer till sin rätt. Jag hade en diskussion

med den ansvarige studierektorn och han tyckte också att en aktiv sökworkshop mycket väl kunde göra sig bra på mastersutbildningens sista termin, "Marinbiologi- en kurs på djupet". Där kommer de aktiva greppen mer till sin rätt och det audiovisuella inslaget kan bli en bra repetition. Där är det också ur mitt perspektiv lättare att gå ner från min (osäkra?) piedestal som expert och i stället utgöra en aktiv resurs för studenterna.. I en kreativ undervisningssituation är det inte svaret som är det viktiga, utan resonandet kring frågan och det uppkomna problemet. Får studenten lägga ner lite tid, kanske ett par timmar, på att komma på ett svar ger det mer än om jag visar något helt annat på två minuter som de aldrig kommer att ha nytta av, särskilt inte om undervisningen ges i storklass inför t ex 100 studenter, där ingen kan fråga och utveckla sina problem och funderingar. Där går det egentligen inte alls att gå genom tekniska detaljer, vilket vi kanske fokuserat för mycket på när det gäller våra biblioteksintroduktioner för noviser.

Kanske kommer också erfarenheterna från dessa undervisningstillfällen att göra att jag också på ett annat sätt kan applicera en liknande undervisning på en helt annan utbildning, som jag nu har fått ansvar för, där det ser ut som om lärarlaget har möjlighet att se mina resurser som intressanta på ett annat sätt: På den nya kommunikationsvetarutbildningen "Institute of Communication" som ska få ett helt nytt upplägg i form av en grundutbildning fr.o.m höstterminen 2008. Tills nu har den varit en påbyggnadsutbildning, men denna fasas ut i och med Bolognautbildningens införande under 2007-2008. Här kommer nog mina aktiva grepp och min ämneskompetens mer in som ett naturligt inslag på kursen, särskilt i samband med examensarbetet. De aktiva greppen ingår som en naturlig del och är nog inte främmande för dessa lärare som kanske har en mer kreativ bakgrund och

mina tidigare studier med ett genuint intresse för media och populärkultur får en mer naturlig ram. För studenternas del ser jag med tillförsikt fram emot nya tillfällen då jag känner att det vore värdefullt att få träffa dem igen vid ett senare tillfälle för att kunna följa upp deras pedagogiska utveckling, och även se hur de har gått vidare inom ämnet. En pedagogisk "efterläsning", om man så vill...

Jag tycker att det är väldigt intressant att kunna resonera kring olika gränsländ av interdisciplinära arenor och diskurser²³ där pedagogiken, biblioteks- och informationsvetenskapen och t ex marinbiologin möts och bildar, tillsammans med media och audiovisuella inslag, en förhoppningsvis kreativ mötesplats²⁴...

Noter

- ¹ På senare tid har jag också blivit ansvarig för "Icomm", som är en kommunikationsutbildning.
- ² Berry, Peter; "Det pinsamma mötet mellan forskare och bibliotekarier-några erfarenheter från de konstnärliga högskolorna i Malmö" I Infotrend 61, 2006, 1, t ex s 7-8
- ³ Se även: Berry, Peter; "Biblioteksundervisning på Musikhögskolan" I: *Från Centralbibliotek till Nätverk-Lunds Universitets Bibliotek* Red: Berit Nilsson, Karin Ohrt & Catta Torhell s. 95-99, 2005
- ⁴ Berry (2006), s. 8
- ⁵ Jfr "We are programmed just to do/Anything you want us to-We are the Robots"-Kraftwerk; "The Robots"
- ⁶ Jfr också resonemanget runt "Bibliotek 2.0" där användaren själva mer kan bli en del av tjänsterna och delta aktivt. "Bibliotek 2.0" är en vidareutveckling av begreppet "Web 2.0". Jag blev här inspirerad av Boris Zetterlund från biblioteksföretaget Axiell som föreläste om begreppet "Bibliotek 2.0" i Lund, inom ramen för LUBs kompetensutbildning 23/4 2007.
- ⁷ Ett annat namn är Ekologihusets bibliotek.
- ⁸ Jfr filmen "Djungelboken" (1967) : Bagheera säger till Baloo: "Kommer eleven att lära sig något...?" Varpå Baloo säger: "Lära sig något-asch...jag ska lära honom allt jag kan!", varpå Bagheera säger: "Nå, det lär väl gå ganska fort!"

- ⁹ Elleström, Lars; "ABC för perfekta lektioner" s. 9-31 I: *Aktiva Studenter! Exempel på undervisning som stimulerar till aktivitet* LU, Universitetspedagogiskt Centrum
- ¹⁰ Bligh, Donald A; *What's the use of lectures*
- ¹¹ Gibbs, G.; Twenty terrible reasons for lecturing. SCED Occasional Paper No. 8, Birmingham. 1981.
- ¹² Det berodde nog då på att jag körde det som ett intro och sedan inte hade förberett mer.
- ¹³ Dhority, Lynn; *The Artful Use of Suggestion for Integrative Learning*, t ex s. 96
- ¹⁴ Jarre, Jean-Michel; *Oxygene* 1975
- ¹⁵ På undervisningstillfället för näst sista terminen på marinbiologi, i temakursen "Marin Miljöövervakning".
- ¹⁶ Som var planerat från början.
- ¹⁷ Detta blev en form av CAT ("Classroom Assessment Technique").
- ¹⁸ Till ickebibliotekarier som inte är specialintresserade: Libris är den nationella bibliotekskatalogen, ELIN är den gemensamma ingången till LU:s e-resurser och Biosis är en biologisk ämnesdatabas.
- ¹⁹ Jag fick också en viss inspiration från Fysicums Fysik- och Lasershow som jag såg under ht 06, där faktiskt Jean-Michel Jarres "Oxygene" var med som illustration till lasershowen...
- ²⁰ Limberg, Louise och Sundin, Olof; "Teaching information seeking: relating information literacy education to theories of information behaviour" s 9 *Information Research* 12 (1) paper 280
- ²¹ Kuhlthau, se tex Powerpointpresentationen Kuhlthau, Carol Collier; "Information Search Process" s. 2 Rutgers University. Tillgänglig: www.scils.rutgers.edu/~kuhlthau/recent_presentations/loex/loex_presentation.ppt (2007-02-07)
- ²² Ekelund, Lena samtal i september 2006.
- ²³ Jfr Foucault; *Diskursens Ordning*
- ²⁴ Jfr ett resonemang från Biblioteksbladet där författaren just diskuterar Biblioteks- och informationsvetenskapens kris med tanke på att dess ämne lätt över-skuggas av andra ämnen. Författaren tar upp lingvis-tik och datavetenskaper som exempel. Jag tror i stället att Biblioteks-och informationsvetenskapen kan ha mycket nytta av att göra hjälpvetenskaperna till sina.
Se Biblioteksbladet årgång 92, nr 03, 2007,s. 8-9
"Ett splittrat och otydligt forskningsfält" där Anna Kåring Wagman recenserar Fredrik Åströms avhand-ling "The social and intellectual development of Library and Information Science"

Källförteckning:

Artiklar:

- Berry, Peter; "Det pinsamma mötet mellan forskare och bibliotekarier- några erfarenheter från de konstnärliga högskolorna i Malmö" I: *Infotrend* 6, 2006, 1
- Berry, Peter; "Biblioteksundervisning på Musikhögskolan" I: *Från Centralbibliotek till Nätverk-Lunds Universitets Bibliotek* Red: Berit Nilsson, Karin Ohrt & Catta Torhell s. 95-99, 2005
- Elleström, Lars; "ABC för perfekta lektioner" s. 9-31 I: *Aktiva Studenter! Exempel på undervisning som stimulerar till aktivitet* LU, Universitetspedagogiskt Centrum
- Limberg, Louise och Sundin, Olof; "Teaching information seeking: relating information literacy education to theories of information behaviour" I: *Information Research* 12 (1) paper 280
- Wagman, Anna Kåring; "Ett splittrat och otydligt forskningsfält" I: *Biblioteksbladet* årg 92, nr 03, 2007,s. 8-9

Monografier/Böcker:

- Bligh, Donald A; *What's the use of lectures*
- Gibbs, G.; *Twenty terrible reasons for lecturing*. SCED Occasional Paper No. 8, Birmingham. 1981
- Dhority, Lynn; *The Artful Use of Suggestion for Integrative Learning*
- Foucault; *Diskursens Ordning*

Internetresurser:

- Kuhlthau, Carol Collier; "Information Search Process" s. 2 Rutgers University. Tillgänglig: www.scils.rutgers.edu/~kuhlthau/recent_presentations/loex/loex_presentation.ppt (2007-02-07)

Musikskivor:

- Kraftwerk; "The Robots" från LPn/CDn *The Man Machine* (1978)
- Jarre, Jean-Michel; *Oxygene* (1975)
- The Knife: „Silent Shout“ från albumet *Silent Shout* (2006)

Föredrag:

- Zetterlund, Boris Föreläsning om "Bibliotek 2.0" i Lund, inom ramen för LUBs kompetensutbildning 23/4 2007.

Film:

- "*Djungelboken*" (1967) (Disney)

Samtal:

- Ekelund, Lena samtal i september 2006.